

LÄHETYSNÄKYMME TÄSSÄ AJASSA

Raamattutunti Apostolien teot 17

Työntekijäseminaari 3.1.2007

Johdanto

Olemme aloittamassa SEKL:n 40 -vuotisjuhlavuotta. Se haastaa meitä katsahtamaan sekä alun näkyyimme, kuljettuun taipaleeseen ja siihen, millaisen näyn ja tavoitteiden varassa tästä eteenpäin työtä on syytä kehittää.

Minkä tahansa organisaation suurena vaarana on menettää näky siitä, mitä varten se luotiin ja tehdä omasta olemassaolostaan ja toimintansa jatkuvuudesta päämääränsä. Lähetysjärjestö tai evankelioimisjärjestö ei saa kuitenkaan muodostua itse tarkoitukseksi. Alun perin Kansanlähetyksen tarkoitus oli toimia vain rakennustelineenä Jumalan seurakuntaa rakennettaessa. Jos rakennustelineiden rakentamisesta tulee päämäärä, olemme hukanneet näkyyimme.

Kristukseen liitetyt

Jumalan seurakunta sen sijaan ei ole rakennusteline, vaan samalla kun se on evankeliumia maailmalle julistava Jumalan työväline se on myös itsessään päämäärä. Jumalan seurakunta on oleva kirkastettuna taivaassa Kristuksen morsiamena ja siksi Kristuksen seurakunnan leviäminen tässä maailmassa on työmme päämäärä. (Tässä en nyt lähde käymään rajankäyntiä kirkkolaitosten ja Jumalan maailmanlaajan seurakunnan välillä. Sitä on muissa yhteyksissä viime aikoina käsitelty.)

2. Tapansa mukaan Paavali meni siihen heidän luokseen ja [pyhien] Kirjoitusten pohjalta kolmena sapattina keskusteli heidän kanssaan.

3. Hän selitti niitä ja osoitti, että Kristuksen oli kärsittävä ja noustava ylös kuolleista. Hän sanoi: "Tämä Jeesus, jota minä teille julistan, on Kristus."

4. Muutamat heistä tulivat uskoon ja liittyivät Paavaliin ja Silaaseen, niin myös suuri joukko jumalaapelkääviä kreikkalaisia sekä useita ylhäisiä naisia. (Apt. 17:2-4)

Evankeliumin sana synnytti uskon ja uskoon tulleet liittyivät Paavaliin ja Silaaseen, jotka taas olivat liitetyt Kristukseen. Kristuksen seurakunta kasvoi. Lopulta se on kasvava siihen määrään asti, että taivas on "täynnä", siellä on oleva juhla joukko ylistämässä Teurastettua Karitsaa, eikä sen määrää kykene laskemaan kukaan muu kuin Jumala itse.

Lähetystyön osalta näkyyimme ei periaatteessa saisi olla muuta, kuin se oli jo alkuseurakunnalla. Lähetystyössä emme nimittäin ole ensimmäisiä yrittäjiä, vaan kuulumme pitkään jatkumoon ja oma osuutemme siinä on varsin rajallinen etten sanoisi vaatimatonta, vaikka näkyyimme koko maailman valloittamisesta Kristukselle ei saa olla yhtään pienempi kuin lähetyskäskynkään sisältö. Olemme hengellisessä sodassa, jossa yksittäinen sotilas tai komppania ei koko sotaa voita, mutta kun tiedämme, että lopullinen voitto on Herran, tahdomme omalta osaltamme toteuttaa Ylipäällikkömme käskyä. Meidän osaltamme työ jää kesken, mutta Jumala käyttää meitäkin oman kokonaisstrategiansa osana ja saattaa lopulta työnsä tässä maailmassa päätökseen:

31. Hän on näet säätänyt päivän, jona hän vanhurskaudessa tuomitsee maailman, ja tuomarina on oleva mies, jonka hän on siihen määrännyt. Hän on antanut kaikille siitä varman todisteen herättämällä hänet kuolleista." (Apt. 17:31)

Jeesuksen paluun jouduttaminen ja sen läheisyyden aiheuttama kiire lähetystyön loppuun viemiseksi oli alku vuosina yksi keskeisiä korostuksiamme. Evankeliumin levittämisen kiire lopun aikana oli niinkin voimakas korostus, että aika moni mietti sitä, onko meillä aikaa opiskella ja valmistua ammatteihin, kun evankeliumilla on kiire. Tämä näkökulma ei näytä meitä tänä päivänä liikaa "kiusaavan", vaikka Jeesuksen paluun täytyy nyt olla lähempänä kuin koskaan aikaisemmin ja vaikka Jeesus Uudessa Testamentissa korostamalla korostaa: "Minä tulen pian!"

"Maailma muuttuu Eskoseni"

Kuluneiden 40-vuoden aikana olemme saaneet seurata melkoisten mullistusten sarjaa maailmassamme. Varsinkin lähialueittemme tapahtuneet ovat osoittaneet selkeästi sen, että näky ja työ, jonka aikanaan saimme, ei ole ollut syntynyt ihmistä käsin, vaan Herra itse halusi nostaa meidänkin pienen Kansanlähetyksemme tiettyyn muurinaukkoon. Mutta kuluneiden vuosien aikana ei ainoastaan maailmanlähetyksen tilanne, kirkollinen ja hengellinen ympäristömme vaan myös me itse olemme käyneet läpi muutosprosessia. Nyt on aika kysyä, mikä meissä tapahtuneissa muutoksissa on ollut hyvää ja Jumalan tahdon mukaista ja mikä sellaista, johon Herra suuntaa tutkivan katseensa niin kuin aikanaan 40-vuotta taivaltaneeseen Efeson seurakuntaan ja sanoi:

"Minä tiedän sinun tekosi, vaivannäkösi ja kärsivällisyytesi....mutta se minulla on sinua vastaan, että... muista siis mistä olet langennut, nöyryy parannukseen..."

Efeson seurakunta oli menettänyt ensimmäisen rakkautensa, entä me? Onko ensimmäinen lähetysnäköymme edelleen voimassa?

Lähetysherätys ja uudet leilit

Käyn nyt lyhyeen historialliseen katsaukseen, muistaen sen, että Jumalan seurakunnan työnäky ei ole jotenkin meidän valittavissamme. Joko se on Jumalan antama tehtävä tai sitten olemme puuhastelemassa omiamme. Näin ollen 1960-luvun lähetysherätys ei tapahtunut tyhjiössä, vaan Pyhän Hengen synnyttämänä ja samalla se tapahtui suhteessa silloin jo olemassa olleeseen ja yhä jatkuvaan muuhun lähetystyöhön, jota tapahtui Suomesta ja myös muualta maailmasta käsin. Liekkejä näkyimme olimme saaneet varsin paljon esim. SLS:n ja SLEY:n lähettien välityksellä samalla kun kansainvälisten seurojen kuten OM:n ja NLM:n liekit saivat vastakaikua meillä. Miksi sitten tarvittiin uusi järjestö, vaikka näin jälkeen päin arvioiden lähetysherätyksen vaikutus ei suinkaan tyhjentynyt uusien lähetysjärjestöjen toimintaan, vaan myös SLS sai merkittävän määrän uusia lähtijöitä sen siunauksena.

Ekumenia kysymys

Mikä oli syy siihen, että SLS ei aikanaan kelvannut lähetyskanavaksi? Me pelkäsimme KMN:n ja LML:n vaikutusta SLS:ssä. Sittemmin on käynyt ilmi, että esimerkiksi LML:n pääsihteerinä toiminut unkarilainen piispa Kaldy oli itse asiassa kommunistipuolueen vakoilija, eivätkä pelkomme siis olleet aiheettomia. Tänä päivänä on nähtävissä, että KMN on kriisissä ja näivettymässä sisältä päin. LML puolestaan harjoittaa ajoittain varsin kovaakin taloudellista painostusta esimerkiksi ns. perinteisen virkanäkemyksen omaavia afrikkalaisia jäsenkirkkojaan kohtaan.

Mutta toisaalta asenteemme raamatulliseen ekumeniaan on muuttunut verrattain positiiviseksi, johtuen siitä, että eri kentillä on tehty yhteistyötä eri tunnustuskuntien kanssa, vaikka tavoitteena ensisijaisesti onkin luterilaisten seurakuntien perustaminen tai tukeminen. Johtoaseman ekumeenisessa liikehdinnässä on selvästi siirtynyt KMN:lta katoliselle kirkolle ja myös SEKL joutuu jatkossakin eri yhteyksissä ottamaan kantaa katolisjohtoiseen liikehdintään.

Julistus contra palvelu

Edelleen koimme, että evankelioiminen oli jäämässä lähetystyössäkkin lapsipuolen asemaan, kun sosiaalinen avustus ja kehitysapuluonteinen työ oli saamassa yliotetta. Eräässä merkityksessä tämä vastakkainasettelu on turha, sillä evankeliumin julistus ja pelastus johtavat väistämättä rakkauden palveluun, niin kuin Apt 2 selkeästi osoittaa. Lausannen liike onnistui luomaan tasapainon evankelioinnin ja sosiaalisen vastuun välille. Mutta kysymys on tänä päivänä jälleen nousemassa uudella tavalla kiistan aiheeksi, kun uusi palveluideologia on tunkeutunut kirkkoomme. Sen mukaanhan on lähes väärin kertoa evankeliumi ihmisille, joita palvellaan diakonisesti. Meidän on jatkossakin korostettava sitä, että vain evankeliumi kykenee luomaan ja ylläpitämään kristillistä palvelua eikä palvelusta saa koskaan erottaa julistusta, jos palvelun halutaan olevan kristillistä.

Näky hukkuvista sieluista

Meillä oli myös näky hukkuvista sieluista, joiden tähden Paavali kantoi jatkuvaa kipua sydämessään (Vrt. Room. 9:1-3), ja Jeesuksen pikaisesta paluusta, jonka päivänkin Isä on jo määrännyt, niin kuin yllä luimme. Koimme, että juuri tässä kysymyksessä Apt. 17 luvun jakeiden 22-23 uusi tulkinta oli viemässä lähetystyötä hakoteille:

22. Paavali astui keskelle Areiopagia ja puhui: "Ateenan miehet, minä näen kaikesta, että te olette hyvin uskonnollisia. 23. Kävellessäni ympäri ja katsellessani teidän pyhiä paikkojanne minä huomasin myös alttarin, johon oli kirjoitettu: 'Tuntemattomalle jumalalle'. Jota te siis tuntemattanne palvelette, häntä minä teille julistan".

Uusi tulkinta irrottaa jakeet selkeästä tekstiyhteydestään, jossa vaaditaan kaikkia ihmisiä tekemään parannus ja julistetaan Jumalan tuomiota, jonka toteuttaa Ylösnoussut Herra Jeesus Kristus ja jossa sanoudutaan irti epäjumalanpalveluksesta:

29. Koska me siis olemme Jumalan sukua, me emme saa luulla, että jumaluus on samantapainen kuin kulta, hopea tai kivi, kuin inhimillisen taiteen ja mielikuvituksen luomus.

Samalla sanoudutaan irti Apostolien tekojen kokonaissanomasta ja julistetaan Kristus ainoaksi tieksi pelastukseen. Näin moderni lähetysteologia onnistui tekemään Paavalista jos ei nyt uskonnollisen pluralismin, niin ainakin ns. inklusiivisen näkemyksen kannattajan. Raamatun ja perinteisen ns. eksklusiivisen lähetysnäyn edellyttämästä evankeliumin julistuksesta alettiin siirtyä uskontojen väliseen dialogiin.

Eksklusiivinen näkemyshän sanoo, että ei ole mitään muuta pelastustietä kuin parannus ja usko Jeesukseen Kristukseen. Se opettaa, että ihmiset ovat syntiensä tähden Jumalan tuomion alla, pakanat tuomitaan heidän omantuntonsa valoa mitapuuna ja Jumalan lain tuntijat sen valossa.

Kaikki ilman lakia syntiä tehneet myös ilman lakia hukkuvat kadotukseen, ja kaikki lain alaisina syntiä tehneet tuomitaan lain mukaan. (Room. 2: 12.)

Näkemyks opettaa myös, että ei-kristilliset uskonnot ovat sielunvihollisen ansa, jolla se yrittää tukahduttaa Jumalan yleisen ilmoituksen ihmisten sydämissä, sillä Jumala toimii kaikkialla ja yleisen ilmoituksen valossa osoittaa ihmisen syntisyyden. Yleinen ilmoitus, luonnon, omantunnon, henkilökohtaisen kokemuksen ja kansojen

kohtaloiden todistus kuuluu lain eikä evankeliumin piiriin, niin kuin Paavali selkeästi opettaa Roomalaiskirjeen 1. ja 2. luvussa.

Muotiin noussut inklusiivinen näkemys väittää, että Paavalin Areopagin puheen johdanto viittaa siihen, että Kristus toimii ja vaikuttaa "tuntemattomana Jumalana" ei-kristillisten uskontojen keskuudessa, ja vaikka kristinusko on ainutlaatuinen, niin ei-kristillisten uskontojen vilpittömät etsijät voivat toki pelastua "tuntemattoman Jumalan" etsinnällään. Paavali kyllä opettaessaan Areopagilla elävän Jumalan ominaisuuksia, että Jumala ei ole kenestäkään ihmisestä kaukana:

26. ...Jumala on säätänyt heille määrättyt ajat ja heidän (ihmisten) asumisensa rajat, 27. että he etsisivät Jumalaa, jos ehkä voisivat hapuilemalla löytää hänet, joka kuitenkin ei ole kaukana yhdestäkään meistä. 28. Hänessä me näet elämme, liikumme ja olemme, kuten myös jotkut teidän runoilijoistanne ovat sanoneet: 'Me olemme myös hänen sukuaan'.

Mutta Roomalaiskirjeessä hän toisaalta opettaa, että kukaan ihminen ei luonnostaan etsi tätä aivan lähellä olevaa elävää Jumalaa, eikä halua tehdä parannusta synneistään (Room. 3:10-12):

10. "Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoaakaan, 11. ei ole ketään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa. 12. Kaikki ovat poikenneet pois, aivan kaikki käyneet kelvottomiksi. Ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä on hyvää, ei ainoaakaan."

Inklusiivisen näkemyksen mukaan kristinusko on siis paras uskonto, mutta muissa uskonnoissa vähintään vilpittömät ihmiset, jotka eivät ole kuulleet evankeliumia pelastuvat, ja muista uskonnoista on paljon ja monenlaista opittavaa. Evankeliumin julistus on paikallaan, mutta lähetystyössä on syytä siirtyä dialogiin.

Pluralistinen näkemys opettaa taas, että kaikki uskonnot ovat pohjimmiltaan saman yhteisen rikkaan uskonnollisen kokemuksen erilaista tulkintaa. Siksi kaikki ovat myös oikeassa eikä ristiriitaisia käsityksiä tarvitse yrittää saada sopusointuun. "Kaikki polut vievät saman Fuji vuoren huipulle". Pluralismin mukana hukkuu kuitenkin totuus kysymys kokonaan ja joudutaan suhteellisuuden hetteiselle suolle.

Kysymys uskonnoista on suomalaisessa yhteiskunnassa aivan eri tavalla pinnalla, kun alkuaikoina. Yleinen suvaitsevainen asenne näkyy kirkkomme sisällä hyvin selkeänä. Porvoon piispanvaali oli hyvin valaiseva esimerkki tästä: Vain Henrik Perét oli eksklusiivisella kannalla, inklusiivinen näkemys on kirkon valtavirta samoin kuin katolisenkin kirkon. Suomalaisen valtaosa on kuitenkin siirtynyt jo pluralismin kannalle.

Mutta tässä yhteydessä meidän on pakko katsahtaa myös oman puseromme alle. Näky hukuvista sieluista on vuosien varrella ohentunut myös liikkeemme sisällä. Sen sijalle on noussut korostus lain ja evankeliumin oikeasta julistamisesta, koska vain lain ja evankeliumin julistus voi ihmiset pelastaa. Siis asenne on seurannut yhteiskuntamme yleistä kehitystä siitä, että kaikki asiat on ilmaistava myönteisesti. Raamattu puhuu edelleen siitä, että syntiä tekevä ihminen hukkuu ja siksi hätä hukuvista on rakkauden ilmenemismuoto eikä välttämättä jonkinmoista legalistista pakotusta. Pastori Eiichi Itoo ilmaisi asian kuitenkin positiivisella tavalla näin: "On olemassa vain kahdenlaisia ihmisiä: niitä, jotka ovat jo pelastuneet, ja niitä, joiden on pelastuttava."

Vanhurskauttaminen ja pyhitys

Kansanlähetyksen kriisin yksi syy, jos jätetään varsinainen syy eli talouskriisin esiintuomat henkilöristiriidat, lienee ollut vanhurskauttamisen ja pyhityksen keskinäisessä suhteessa esiintynyt korostusero. Toiminnallisuuden ja pyhityksen korostuksen koki jollain lailla lainomaisena moni sellainen, jolla ei vanhurskauttamisoppi ollut riittävästi avautunut. Itse kuulun niihin, joille vanhurskauttaminen oli avautunut ennen Kansanlähetyksliikkeeseen syntyä, joten en kokenut pyhityskorostusta legalismina, mutta ymmärrän hyvin, että monille herätyksessä uskoon tulleille tilanne saattoi muodostua ahdistavaksi. Siksi kriisin vaikutuksesta lisääntynyt vanhurskauttamiskorostus oli terveellistä oikaisua. Kirkkomme vanhurskauttamiskeskustelu katolisten kanssa solmitun Yhteisen Julkilausuman tiimoilta auttoi liikettämme vielä pykälän syvemmälle vanhurskautuksen vapautuksen tuntemisessa. Mutta niin kuin usein käy, tässäkin oikean raamatullisen tasapainon ylläpitäminen ei ole helppoa. Varsinkin karismaattisen liikkeen vaikutuksesta pyhitysoppi on laajasti korvautunut armolahja-, ylistys- ja sielunhoitokorostuksilla. Samalla suomalaisen herätyskristillisyyteen on salakavalasti hiipinyt menestysteologisia piirteitä. Kuitenkaan ilman oikeaa pyhitystä armolahjat eivät pääse oikeaan käyttöön. Ilman oikeaa pyhityskorostusta lähetystyön ongelmassa ja taisteluissa ei jakseta, joten vanhurskauttamis-pyhitys tasapainoa tarvitsee jälleen hakea.

Strategiset näkemykset

Vaikka eri lähetysjärjestöjen yhteistyö kirkkomme sisällä on monella tasolla tiivistynyt ja siksi niiden välisistä eroista puhuminen ei liene poliittisesti korrektaa, niin osa syistä, jotka aikanaan ajoivat Kansanlähetyksen syntymään liittyivät strategiisiin näkemyseroihin. Kansanlähetyks valitsi alussa kevyen henkilöihin panostavan työtavan, josta se on jossain määrin jopa pitänyt kiinni – ei ehkä kuitenkaan siksi, että investointien tarpeellisuutta ei tänä päivänä nähdä, vaan siksi, että rahat eivät ole riittäneet läheskään kaikkeen, mikä tänään nähtäisiin evankeliumia palvelevaksi. Lähetystyön todellisuus on osoittanut, että niitäkin tarvitaan, mikäli työtä aiotaan viedä pitkällä tähtäyksellä eteenpäin.

Merkittävä tekijä Kansanlähetyksen synnylle oli myös lähetystyön ja kotimaan evankelioimisen välinen suhde. Nähtiin ja nähdään yhä, että ilman voimakasta omaa kotimaan työtä myöskään lähetystyötä ei pitkällä aikavälillä kyetä tekemään.

40-vuotta lähetystyötä on toki opettanut sekä työn tekijöitä itseään että myös järjestöä. Kenttien lähes hallitsematon lisääminen, johti ei ainoastaan erityyppisten työalojen keskinäiseen kilpailuun niin kuin alun kriisissä, vaan myöhemmin myös hallinnollisen työn kohtuuttomaan lisääntymiseen. Alun näky kevyestä kotimaan organisaatiosta (keskustoimisto = yksi työpöytä), jonka Kylväjä peri sitten kriisin jälkeen omaksi näykseen, osoittautui epärealistiseksi niin Kansanlähetykselle kuin Kylväjällekin. Itse asiassa kirkkomme hengellis-teologisen tilan nopea romahtaminen vaatii kotimaisen työn aivan uutta terästämistä, jos ulkomainen työ aiotaan pitää edes nykyisellä tasolla puhumattakaan sen laajentamisesta.

Lähetysuhrit ja lähtijät

Alkuajan lähetysherätykselle oli luonteen omaista uhrialttius, joka teki alussa liikkeen toiminnan kasvun mahdolliseksi hämmästyttävän nopeasti, vaikka talouden hoitokokemus ei ollutkaan vielä riittävä. Uhraamisopetuksessa korostettiin uskonlupauksia ja myös sitä, että lähetystyötä ei pidä rakentaa muun kuin uskovien uhrien varaan. Lähetille muodostettiin henkilökannatukseen perustuvat lähettäjärenkaat, jotka pitivät läheistä yhteyttä lähettäjiin. Saimme myös tuntea, millaisia vaikeuksia työ kohtaa, jos uhrien "korvamerkinät" määräävät sen, mitä ja miten työtä tehdään.

Tänä päivänä olemme kaiketi oppineet, ettei "raha haise" eli otamme vastaan ja iloitsimme niin seurakuntien kuin valtionkin avustuksista, mutta samalla olemme luovuttaneet merkittävän määrän hengellis-toiminnallista toiminta-vapautta ulkopuolellemme. Nimikkoseurakuntien lisääntyessä lähettien ja lähettäjien välinen yhteys on ohentunut.

Kansanlähetys halusi alussa olla nimensä mukaisesti kansan lähetys, mikä merkitsi myös sitä, että katsottiin, että lähettien muodollista koulutusta tärkeämpää on heidän hengellinen taustansa ja armolahjavarustuksensa. SLS:n oven kynnyksellä nähtiin liian korkeana. Itse asiassa alussa kentälle lähetetyt olivat kuitenkin varsin pitkälle koulutettuja, mutta sittemmin varsinkin idäntien avautuessa ns. tavallinen uskova kansa pääsi toden teolla myös remmiin mukaan myös käytännöllisellä tasolla. Vaikka lyhytaikainen aktiivisuus on kuulunut aina Kansanlähetysten kuvioihin, pitkäaikaiseen lähetystyöhön lähtijät olivat pääsääntöisesti valmiit viettämään koko elämänsä ulkokentillä. Ajatuksena oli itsensä uhraaminen Herran työhön. Lähetit pyrkivät tulemaan toimeen mahdollisimman pienillä tuloilla, jotta saataisiin mahdollisimman paljon uusia työntekijöitä kentälle. Siksi läheteillä oli käytössä myös tasapalkkaus, joka ei perustunut koulutukseen.

Tänään lähettien koulutuksellisiin, psyykkisiin ominaisuuksiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Läheteistä suuri osa ajattelee työtään myös enemmän projektiluontoisena kuin koko elämän kattavana tehtävänä. Lähettien vaatimustaso on myös noussut ja palkkausjärjestelmä on muutettu vastaamaan kotimaista. Samalla lähettien hengelliseen ja henkiseen huoltoon kiinnitetään varsin paljon huomiota.

Ns. non-professional lähetystyötä (omissa ammateissaan ulkomailta suoritettava todistustyö) korostettiin alkuvuosina varsin tärkeänä lähetysten kanavana. Sitä kautta myös lähti merkittävä määrä lähetystyön saaneita nuoria kansainvälisiin tehtäviin. SEKL ei kuitenkaan liikkeenä johtuen resurssien rajoituksista ja KL:n kriisistä, kyennyt tähän näkyyn vastaamaan.

Integraatio kirkkoon ja suhteet muihin järjestöihin

Integroituminen kirkon viralliseksi lähetysjärjestöksi ja kirkkomme laajempi kehitys on vaikuttanut sekä lähetysteologiaamme että käytäntöihimme.

Lähetysteologiaan on tullut lisää trinitaarista korostusta. Missio Dei, Jumalan lähetys on KLK:n korostus. Se on heijastunut siten KL:n asennoitumiseen, että toisen uskonkappaleen korostus, joka aikanaan sivuutti ensimmäisen uskonkappaleen, on muuttunut päinvastaiseksi. Nyt ylikorostetaan ensimmäistä uskonkappaletta. Herätysten aikainen kolmannen uskonkappaleen korostus taas on karismaattisen liikkeen ylilyöntien vuoksi siirtänyt korostuksen subjektiivisesta uskonelämästä objektiivisten Jumalan tekojen korostamiseen. Sakramenttien aliarvostus on puolestaan vaihtunut Jumalan sanan merkityksen vähenemiseen ja sakramenttien osittaiseen ylikorostukseen. Kokonaiskirkon liberalisoituminen, virkakysymys, vanhurskauttamiskysymys ja laki-evankeliumi akselin vahvistuminen on osaltaan myötävaikuttanut järjestökentällä SEKL:n lähentymiseen SLEYn ja rukoilevaisuuden sekä Kylväjän ja Raamattuopiston suuntaan.

Suhde SLS:n on vuosien mittaan vaihdellut, mutta tänä päivänä ollaan KLK:n yhteistyökuvioista huolimatta aika lailla pakkasen puolella. Syy on tällä kertaa enemmän SLS:n puolella kuin takavuosina SEKL:n omassa asennoitumisessa. Kirkon lähetysrahojen uusjakoa ajetaan SLS:n puolella voimakkaasti, koska SLS ilman varsinaista herätysliiketaustaa on menettänyt suuren joukon ikääntyneistä

tukijoistaan ajan rajan toiselle puolelle. Virkakysymyksessäkkin näkemykset ovat etäällä toisistaan, vaikka yhteistyö erilaisissa yhteisissä koulutus ym. projekteissa toimiikin. Jatkossa lienee todennäköistä, että kirkko siirtää valtaosan talousarvotuestaan muilta järjestöiltä SLS:lle.

Lähetystyön hallinnon kehitys

Lähetysaloille on syntynyt seurakuntia ja työalojen hallinto on kehitetty toimivaksi ja lähetysten oikeudet ja velvollisuudet on saatu kirjatuksi ja toimivaksi järjestelmäksi. Henkilökohtaisista mieltymyksistä ja tarpeista johtuvia turhia paineita on saatu paljon vähenemään ja siten turhaa hallinnollista päätöksentekoa vähennetyksi. Osin tämä on kuitenkin tapahtunut joustavuuden kustannuksella. SEKL:n hallintoa vaivaa sama byrokraattisuuden painolasti, kuin useimpia muitakin vanhempia organisaatioita. Alkuajan joustavuus ja nopeat käännteet ovat kaukaista historiaa. Mutta toki tämän päivän tilanne on turvallisemman tuntuinen kuin alkuajan nopeat päätökset. Samalla suurten näkyjen aika näyttää olevan takanapäin. Pikemminkin kotimaisen työn ja ulkokenttien ja eri ulkokenttien välillä jatkuu kissan hännän vetäminen rajallisten resurssien jakamisessa.

Voi olla, että suurta näkyä tarvittaisiin tänään ehkä hiukan toisessa merkityksessä kuin ennen. Kysymys voitaisiin muovata esimerkiksi muotoon: "Mihin aukkoon me tänään haluamme maailmanlähetysten muurinrakennustyössä suunnata rajalliset voimavaramme?" Haasteita riittää, mutta tarvitsemme samanlaista herkkyyttä kuunnella Jumalan Hengen johdatusta, kuin Paavalilla oli, kun hän ei rynnännyt Apt 16 suuntiin, joissa hänen järkensä näki suurimmat haasteet.

Haavoittuneet soturit

40 vuotta lähetystyötä on osoittanut myös, miten kovasta henkivaltojen taistelusta on kysymys. Hengellisessä sodassa jokainen lähetti on joutunut kohtaamaan oman syntisyytensä seuraavan kaavan mukaan: "Jos haluat oppia tuntemaan omat vikasi, niin mene naimisiin. Jos haluat oppia tuntemaan oman syntisyytesi, niin lähde lähetystyöhön." Hengellisessä sodassa on kaatuneita ja on pysyvästi invalidisoituneita sotureita. Toisaalta työaloille lähteneet ovat päässeet myös kokemaan sellaisia rukousten ja rakkauden siteitä, joista he eivät olisi osanneet Suomessa uneksiakaan. Mutta varsinkin haavoittuneena kotimaahan palanneet sotilaat tarvitsisivat entistä enemmän hoitoa ja huomiota. Jotenkin kunnossa palanneiden taistelijoiden tehtävään, käyttöön ja heidän suuren kokemuksensa hyödyntämiseen olisi syytä enemmän panostaa.

Lähetysnäkyämme tässä ajassa ei tietenkään saa eikä voikaan olla mitään muuta, kuin Raamatun lähetysnäky. Sehän nousee Golgatan veressä vastaanotetusta pelastusarmosta ja Jeesuksen antamasta lähetyskäskystä. Lähetyskäskyn käytännön toteutuksesta meille antaa parhaan mallin Paavali Apostolien teoissa muiden apostolien esimerkkiä väheksymättä.

Vainotut kristityt

Uusi Tie ja Kansanlähetys toimivat alkuvuosina vastoin Suomen poliittista ilmastoa eräänlaisena vainottujen kristittyjen äänitorvena mm kutsumalla R. Wurmbrandt ja eräitä muita vainottujen kristittyjen edustajia maahamme. Neuvostoliiton romahdettua ja uusien työmahdollisuuksien avauduttua, näyttää siltä, että kristittyjen vainoista muistuttaminen on jäänyt taka-alalle tai niihin suhtaudutaan entistä etäisempänä ilmiönä. Todellisuudessa kristittyjen vainot eivät ole vähentyneet. Raamatun kehotukset muistaa vangittuja ja syrjittyjä ja Jeesuksen nimen tähden kärsiviä ovat yhtä ajankohtaisia tänään kuin Neuvostoliiton kukoistuksenkin aikana. Islamin alueilla, Intiassa, Myanmarissa, Pohjois-Koreassa, Kiinassa jne taistelu us-

kosta ei ole vain sisäistä kilvoittelua vaan myös usein ylivoimaisilta tuntuvien ulkoisten vaikeuksien kanssa kamppailua. Helppoon kristillisyyteen tottuneille suomalaisille on yhä uudestaan muistutettava tästä samalla, kun meidän on jälleen herättävä siihen, että Jeesuksen toista tulemistä edeltävät ahdistuksen ajat ovat lähestymässä myös meitä. Eurooppalaisten kansojen yhä kasvava kristinuskon vastaisuus on meille muistutus siitä, että Herra ei ole luvannut omilleen helppoa tietä täällä ajassa.

Hengellinen taistelu lähetystyössä

Lähetystyö niin kuin seurakunnan kaikki elämä on aina taistelua henkivalloissa. Siksi sitä ei voi pohjimmiltaan tehdä lainkaan rahan ja hallinnon voimalla, niin tarpeellisia kuin ne sinänsä ovatkin. - Joissakin kirkollisissa lähetysseminaareissa on tullut se tuntu, että lähetystyö ainakin täällä Suomessa on samaa kuin rahan hankkimista lähetykselle. - Paavali opettaa, miten hengellisessä sodassamme voimme voittaa vain hengellisessä sota-asussamme, Jumalan sanan ja rukouksen toimiessa tärkeimpinä välineinämme. Apostolien teot kertoo ne vaikeudet ja vastustukset, joita Sielujen murhaaja pyrkii työmme eteen kasaamaan yhä tänäkin päivänä. Samainen kirja osoittaa myös, että Pyhän Hengen voimassa jokainen noista esteistä voitiin voittaa:

Seurakunnan marssi Apostolien teoissa

Vaino

Ensimmäinen taistelun muodosti ulkoa päin tuleva painostus ja vaino. Niihin Pyhän Hengen vastaus oli kahdenlainen. Vainon kohteeksi joutuneet saivat osakseen ylimaallisen ilon ja vainon tähden pakoon lähteneet jatkoivat todistusta Ylösnoussesta Herrasta.

Ulkokultaisuus

Erittäin vaaralliseksi on vuosien saatossa osoittautunut ulkokultaisuuden ansa, johon Ananias ja Safiira sortuivat, mutta jonka voitti Pyhässä Hengessä tapahtunut seurakuntakuri. Sen kautta puhdistuneessa seurakunnassa pääsivät Herran voimateot näkyviin ja moni tuli uskoon.

Sisäiset ristiriidat

Kolmantena Diabolos kylvi seurakunnan sisään kateutta ja erimielisyyttä rakkauten palvelun suorittamisesta. Taloudelliset eturistiriitoja Herran Henki torjui uudelleen organisoinnilla, jossa apostolien ja diakonien armolahjat pantiin oikeille paikoilleen. Apostolit eivät osanneet hoitaa asioita, joita Herra ei ollut edes lähettänyt heitä hoitamaan. Tarvittiin seurakunnan keskeltä kykeneviä ja Herran Hengellä varustettuja miehiä. Tänäkin henkilövalinnoissa ja tehtävien jaossa tulee seurata samaa mallia.

Raha ja valta

Seuraava pimeyden vastahyökkäys tapahtui noita Simonin välityksellä. Kasteen saanut, mutta ilman Pyhää Henkeä hän halusi saada rahan voimalla itselleen aseman seurakunnassa ja vallan tehdä voimatekoja. Tämän maailmanajan voimiin turvautuminen on jatkuvasti Herran seurakunnan vaarana. Pietari torjui tämän hyökkäyksen nuhtelemalla Pyhässä Hengessä Simonia ja varoittamalla häntä kadotukseen joutumisesta, ellei hän tee synnistään parannusta.

Ennakkoluulot

Juutalaiskristittyjen ahtaat ennakkoluulot, jotka sitoivat jopa Pietariakin, olivat evankeliumin etenemisen suurena esteenä. Pyhä Henki taivutti kuitenkin Pietarin

julkiseen parannukseen vääristä asenteistaan ja avasi siten tien ei-juutalaisten evankelointiin.

Individualismi

Lähetystyössä törmätään jatkuvasti individualismin muodostamaan vaaraan, mutta toisaalta tarvitaan voimakkaita johtajia, jotka ovat valmiit jopa ystävien vastustuksesta huolimatta kulkemaan Herran Hengen viitoittamaa tietä, niin kuin Paavali varoituksista huolimatta meni Jerusalemiin kahleisiin. Individualismista oli esimerkki Markuksen käytös toisella lähetysmatkalla ja siitä seurannut riita Paavalin ja Barnabaan välillä. Herra käänsi riidan evankeliumin menestykseksi, kun työtiimejä tuli useampia. Myöhemmin Paavali ja Markus myös sopivat keskenään. Pyhä Henki vie anteeksiantamukseen ja sovintoon. Yhteisöllisyys kuuluu myös lähetystyöhön. Paavalia ja Barnabasta ei lähetetty työhön pelkästään sen perusteella, että he olivat saaneet kutsun Herralta, vaan myös siksi, että Antiokian seurakunta oli saanut Herralta tehtävän erottaa heidät lähetystyöhön.

Shamanismi

Lähetystyön suurena taisteluhaasteena on pakanalliseen uskonnollisuuteen sisältyvät pimeyden henkivallat. Niihin Paavali törmäsi moneen otteeseen (Apt. 13:6; 14:11; 16:16; 19:26). Pyhä Henki varustaa omansa valtuutuksella ajaa riivaajat ulos niiden sitomista ihmisistä.

Harhaopit

Lähetystyössä kohtaamme mitä moninaisempia harhaoppeja, jotka ovat pimeyden ruhtinaan tehokas väline varsinkin vasta uskoon tulleiden harhaan johtamiseksi. Harhoja tulee sekä seurakunnan sisältä että ulkoa, niin kuin Paavali asian selkeästi ilmaisi Efeson seurakunnan vanhimmistolle. Apt. 20. Sisältä päin nouseviin harhoihin tartuttiin Jerusalemin apostolokokouksessa, jossa torjuttiin aina uudelleen päätään nostava lain ja evankeliumin sotkeva harha. Seurakuntiin taas valittiin vanhimpia, joiden varsinainen tehtävä on pitää seurakunta oikeassa kurssissa varjelemalla evankeliumin puhtautta ja taistelemalla tarvittaessa kiivaastikin harhoja vastaan. Toisaalta tarvittaessa Paavali turvautui radikaaleihin ratkaisuihin erottamalla uskovan lauman sitä vastustavasta uskonnollisuudesta kuten Efesossa siirtäessään kokoustoimintansa pois synagogasta Tyrannuksen kouluun (Apt. 19:9).

Julistus, hallinto ja talous

Kysymys ns. kolmen itsen periaatteesta nousee pintaan Paavalin lähetystyössä. Hän koulutti ja asetti paikallisseurakuntiin vanhimmat, jotka kykenivät edelleen viemään evankeliumia ja kouluttamaan uusia johtajia. Hän opasti myös, miten seurakuntahallinnon tuli toimia. Taloudellisen itsekannattavuuden suhteen Paavalin ajattelu ja toiminta oli hyvin joustavaa. Seurakuntien itsekannattavuus ei saanut muodostua itsekeskeisyydeksi ja itseriittoisuudeksi. Köyhiä seurakuntia tuli rikkaampien avustaa ja ilmaista siten seurakunnan ykseyttä. Talouden hoito kuuluu myös evankeliumin ytimeen, sillä rahan himo ja sen synnyttämät synnit onnistuvat tuhoamaan tehokkaasti seurakunnan yhteyden. Siksi pimeyden hyökkäysten torjumiseksi seurakunnan varojen hoidon täytyy tapahtua avoimesti ja selkeästi tarkastettavalla tavalla.

Lähetystyön tavoite

Apostolien tekoja lukiessa näemme selkeästi, mihin lähetystyöllä pyrittiin. Kysymys ei ollut siitä, miten mahdollisesti voisimme hyödyntää omaa koulutustamme ja ammattitaitoamme lähetystyössä. Kysymys ei myöskään ollut siitä millaisia työmuotoja käytetään, mikä on opetuksen, diakonian, sielunhoidon, kokousevankelioinnin, henkilökohtaisen työn suhde ja niin edelleen. Kysymys oli ihmisten liittämi-

sestä Kristukseen julistamalla heille sanomaa Ylösnousseesta, julistamalla tuomin tuloa ja synninpäästöä katuville. Kristukseen uskon kautta kasteessa liitetyt tulivat samalla myös seurakunnan yhteyteen, sillä Kristus on seurakunnan pää ja seurakunta on Kristuksen ruumis. Näin ollen lähetystyön tavoite ei ole edes seurakuntien perustaminen, sillä tarkkaan ottaen sinnekin, missä mitään seurakuntaa ei vielä ole, saapuu lähetystyöntekijän muodossa Kristuksen seurakunta. Eräs Ambomaan lähetti saapuessaan kylään, jossa ei ollut koskaan tehty vielä lähetystyötä, kirjoitti aivan oikein päiväkirjaansa: "Tänään Kristuksen seurakunta saapui tähän kylään." Lähetystyön tavoite on kirkastettu Kristuksen morsian taivaassa.

Oikeat prioriteetit työssämme

Vuosien saatossa olemme Kansanlähetyksessä saaneet lukemattomia kertoja prioriteettiopetusta: Ensin Jumala-suhde, sitten perhe ja vasta sitten työ, mukaan lukien Jumalan valtakunnan työ. En aseta tätä opetusta kyseenalaiseksi sielunhoidollisena neuvona, vaikka selkeästi se on ristiriidassa Jeesuksen opetusten kanssa ja jakaa ihmisen elämän sellaisiin sektoreihin, joihin Jumalan sana ei sitä jaa. Paavali kuvaa omaa prioriteettijärjestystä Apostolien teoissa näin: *"Minä olen valmis, en ainoastaan käymään sidottavaksi, vaan myös kuolemaan Jerusalemissa Herran Jeesuksen nimen tähden."*(Apt. 21:13) näin: *"En kuitenkaan pidä henkeäni itselleni minkään arvoisena, kunhan vain täytän juoksuni ja Herralta Jeesukselta saamani palvelutehtävän, Jumalan armon evankeliumin todistamisen."* (Apt. 20:24) Voisiko meidän keskeltämme vielä nousta niitä veljiä ja sisaria, joille itsensä uhraaminen Herran työn tähden olisi ilo ja itsensä kuluttaminen toisten pelastumiseksi suuri etuoikeus.

Uhrimieltä ei kuitenkaan synny, ellei näky lopullisesta päämäärästä ole selkeä ja kirkas. Jeesuksen paluun odotus ja näky taivaassa Teurastettua Karistaa ylistävästä juhla joukosta on välttämätön, jos mielimme hukata ja tuhlata elämämme Herralle. Joka elämänsä rakastaa tässä ajassa, menettää sen, mutta joka menettää elämänsä Jeesuksen ja evankeliumin tähden, voittaa sen.

Lähettilästyö

Lähetystyön raamatullinen nimi on "lähettilästyö". (Vrt. 2. Kor. 5:20) Lähettiläällä on suunnattoman suuri valtuutus Lähetäjältään, Herralta Jeesukselta, julistaa sovituksen sanaa, sitoa ja päästää, jotta ihmiset pääsisivät yhteyteen Jumalan kanssa. Siksi meidän on syytä lopettaa Pietarin sanoilla, joilla hän kuvasi Herralta saamaansa tehtävää:

"Hän (Jeesus) käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että Jumala on asettanut hänet elävien ja kuolleitten tuomariksi. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta." (Apt. 10:42-43)

Paavali muisti tämän tehtävänannon, kun hän lopetti puheensa Areiopagilla:

30. *Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on suvainnut, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus.*

31. *Hän on näet säätänyt päivän, jona hän vanhurskaudessa tuomitsee maailman, ja tuomarina on oleva mies, jonka hän on siihen määrännyt. Hän on antanut kaikille siitä varman todisteen herättämällä hänet kuolleista."* (Apt. 17:30-31)